

EUROPOS SAJUNGA

**TELŠIŲ MIESTO TERITORIJOS
BENDRASIS PLANAS
II etapas. Konceptijos rengimo stadija**

***STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO
APIMTIES NUSTATYMO
DOKUMENTAS***

Užsakovas: Telšių rajono savivaldybės administracija

Rengėjas: Vilniaus Gedimino technikos universitetas
Teritorijų planavimo mokslo institutas

Projekto vadovė: prof. dr. Marija Burinskienė (atest. Nr. 2494)

2007 m.

T U R I N Y S

1. Įvadas	3
2. Pagrindiniai Telšių miesto teritorijos Bendrojo plano tikslai.....	4
3. Bendrojo plano sąsaja su teritorijų planavimo ir kitais dokumentais.....	5
4. Siūlomos Telšių miesto teritorijos Bendrojo plano koncepcijos kryptys ir alternatyvos...	6
5. Teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos aprašymas	6
6. Vertinimo metu nagrinėjami aplinkos komponentai bei pasekmės	7
7. PRIEDAI	8

1. Įvadas

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (toliau SPAV) yra ruošiamo Telšių miesto teritorijos Bendrojo plano įgyvendinimo galimų pasekmių aplinkai nustatymo, apibūdinimo ir vertinimo procesas. Vertinimo metu rengiami SPAV dokumentai, konsultuojama, atsižvelgiama į vertinimo ir konsultacijų rezultatus prieš tvirtinant rajono Bendrąjį planą savivaldybės taryboje, teikiama informacija, susijusi su sprendimu dėl Bendrojo plano tvirtinimo.

SPAV tikslai:

1. Nustatyti, apibūdinti ir įvertinti galimas reikšmingas Telšių miesto teritorijos Bendrojo plano įgyvendinimo pasekmes aplinkai.
2. Užtikrinti, kad bus konsultuojamasi su atitinkamomis valstybės ir savivaldybių institucijomis, visuomene, atsižvelgiama į šių konsultacijų rezultatus.
3. Užtikrinti, kad miesto Bendrojo plano organizatoriai, t.y. Telšių miesto savivaldybės administracija turės išsamią ir patikimą informaciją apie galimas reikšmingas Bendrojo plano pasekmes aplinkai ir atsižvelgs į ją.

SPAV atliekamas šiais principais:

1. Identifikuojamos ir lyginamos Bendrojo plano koncepcijoje siūlomos alternatyvos.
2. Išanalizuojamas bei patobulinamas rengiamas planavimo dokumentas aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektais.
3. Užtikrinamas dialogas tarp rengiamo planavimo dokumento rengėjų, suinteresuotų savivaldybės institucijų bei visuomenės.

Tinkamai atliekamas SPAV padeda užtikrinti aukštą aplinkos apsaugos lygį, pagerina rengiamo Bendrojo plano kokybę, padidina sprendimų priėmimo efektyvumą, padeda identifikuoti naujos plėtros alternatyvas ir padeda išvengti klaidingų sprendimų.

SPAV yra prevencinis aplinkos apsaugos instrumentas, todėl vienas iš svarbiausių jo principų – užtikrinti, kad planavimo dokumento rengimo organizatoriai turėtų išsamią ir patikimą informaciją apie galimas reikšmingas įgyvendinimo pasekmes aplinkai kuomet ankstyvesnio planavimo metu. Prevencija yra esminė SPAV savybė, todėl pagrindinis reikalavimas integruojant šį vertinimą į teritorijų planavimo dokumentų rengimo procesą yra užtikrinti, kad jis bus atliekamas prieš priimant ir/arba tvirtinant planavimo dokumentą, kai dar nėra vėlu nagrinėti ir rinktis tinkamiausią sprendinių alternatyvą. Teritorijų planavimo dokumentų rengimo atveju SPAV procedūros yra išsamiai reglamentuotos ir integruotos į skirtingus šių dokumentų rengimo etapus ir stadijas:

1. Atranka SPAV atlikti atliekama teritorijų planavimo dokumento proceso parengiamojo etapo metu. SPAV yra privalomas rengiant rajono lygmenų bendruosius planavimo dokumentus ar esminius jų pakeitimus.
2. SPAV apimties nustatymo dokumentas bei SPAV ataskaita rengiama teritorijų planavimo dokumento koncepcijos metu.

SPAV procesą sudaro:

- atranka SPAV atlikti;
- SPAV apimties nustatymo dokumento rengimas ir nagrinėjimas;
- SPAV ataskaitos rengimas ir nagrinėjimas;
- sprendimo dėl planavimo dokumento patvirtinimo priėmimas;
- teritorijų planavimo dokumento įgyvendinimo pasekmių aplinkai monitoringas.

2. Pagrindiniai Telšių miesto teritorijos Bendrojo plano tikslai

Pagrindiniai Telšių miesto teritorijos Bendrojo plano tikslai bei uždaviniai yra:

- suformuoti miesto teritorijos vystymo koncepciją, nustatyti teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos prioritetus;
- tobulinti susiklosčiusią miesto teritorijos erdvinę struktūrą, vystyti jos urbanistinę sistemą;
- formuoti želdynų sistemas, numatyti užstatytų teritorijų gyvenimo ir aplinkos kokybę gerinančias priemones;
- nustatyti priemones, užtikrinančias gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimą;
- plėtoti inžinerinę, susisiekimo ir kitą reikalingą infrastruktūrą;
- rezervuoti teritorijas reikalingas visuomenės poreikiams objektų plėtrai;
- atlikti teritorijos funkcinį zonavimą ir nustatyti perspektyvines tikslines žemės naudojimo paskirtis;
- suderinti planuojamos ir aplinkinių teritorijų raidą;
- formuoti patrauklų, atvirą, tinkamą investuoti ir patogų gyventi miesto įvaizdį.

3. Bendrojo plano sąsaja su teritorijų planavimo ir kitais dokumentais

Telšių miesto teritorijos bendrasis planas rengiamas vadovaujantis:

- Lietuvos Respublikos teritorijos Bendruoju planu (patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002-10-29 nutarimu Nr. IX-1154);
- Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymu (2004-01-15 Nr. IX – 1962);
- Lietuvos Respublikos Seimo 2002 10 29 nutarimu Nr. IX-1154 Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano patvirtinimo (Žin., 2002, Nr. 110-4852);
- Kitais Lietuvos Respublikos įstatymais, Vyriausybės nutarimais, ministerijų įsakymais ir LR teisės aktais, Telšių rajono savivaldybės tarybos sprendimais, Telšių rajono plėtros strategija 2004-2020 m., administracijos įsakymais, nustatytais taisyklėmis, įtakojančioms Bendrojo plano sprendinius.
- Telšių apskrities bendruoju planu (rengimo stadijoje);
- Telšių regiono plėtros planu 2006-2013 metams;
- Kultūros paveldo objektų teritorijų ir jų apsaugos zonų specialiųjų planų rengimo taisyklėmis (Žin.,2004,Nr.182-6748);
- 2002-2015 metų Lietuvos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programa 2005-2015 metams;
- LR saugomų teritorijų įstatymu (Žin., 1995, Nr. 107-2391) ir LR Saugomų teritorijų įstatymu (Žin., 2001, Nr. 108-3902);
- kitais planavimo sąlygose nurodytais teisės aktais.

4. Siūlomos Telšių miesto teritorijos Bendrojo plano koncepcijos kryptys ir alternatyvos

Telšių miestui plėtoti siūlytinos dvi esminės alternatyvos:

- Darnios įvairiapusiškos plėtos alternatyva;
- Ekonominės plėtos alternatyva.

Darnios įvairiapusiškos plėtos alternatyva remtųsi urbanistine miesto struktūra ir siektų išlaikyti bei papildyti esamas švietimo, kultūros, sveikatos ir socialinės apsaugos, globos ir rūpybos įstaigas, gerintų jų paslaugų ir gyvenamosios aplinkos bei viešųjų erdvių kokybę; taip pat plėtotų paslaugų sektorių ir netaršią gamybą. Darnios įvairiapusiškos plėtos alternatyvos privalumai sietini su perspektyvinės plėtos samprata, kuri turėtų plėtoti esamus paslaugų ryšius ir kaimynystės santykius, darbo ir socialinę infrastruktūrą, tradicinius amatus, pramogų, verslo ir turizmo paslaugas.

Ekonominės plėtos alternatyva. Šia alternatyva siekiama sukurti palankias sąlygas investicijoms ir, pritraukus investuotojus, sukurti pakankamai darbo vietų, kad būtų sudarytos sąlygos ekonominiam klestėjimui. Ekonominės plėtos alternatyvoje laikoma, kad ekonominis klestėjimas bus pagrindas švietimo, sveikatos ir socialinės apsaugos, globos ir rūpybos, kultūros įstaigų veiklai, techninei infrastruktūrai: inžinerinių tinklų, atliekų sistemos, telekomunikacijų ir ryšių naudojimui ir priežiūrai, susisiekimo infrastruktūrai vystyti.

5. Teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos aprašymas

Planavimo objektas yra Telšių miesto teritorija, kuri užima 16,4 kv. km. ploto. 2006 metais Telšiuose gyveno 31633 gyventojai.

Telšių miesto plėtra gali paveikti valstybinių Germanto kraštovaizdžio ir Buožėnų geomorfologinio draustinių teritorijas.

Telšių rajone yra išskirta vienuolika Natura 2000 teritorijų, dauguma jų išsidėsčiusios saugomų teritorijų tinkle. Arčiausiai Telšių yra Germanto ir Gelžio ežerai, Pagermantės miškas. Numatoma vertinti Telšių miesto Bendrojo plano sprendinių poveikį šioms teritorijoms.

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas atskirai bus atliekamas ir kultūros paveldui. Telšių mieste šiuo metu yra 59 nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, jų kompleksų ir vietovių, registruotų kaip kultūros vertybės bei 3 objektai, kuriems yra taikomi paveldosauginiai reikalavimai.

6. Vertinimo metu nagrinėjami aplinkos komponentai bei pasekmės

Aplinkos komponentai, kuriems gali turėti įtakos rengiamo Bendrojo plano sprendiniai:

- 1) ekonominė aplinka (savivaldybės biudžetas, investicijų ir verslo sąlygos, ūkio raidos procesai ir pan.);
- 2) socialinė aplinka (įvairūs socialiniai procesai: gyventojų užimtumas, migracija, socialinės apsaugos lygis ir pan.);
- 3) gamtinė aplinka ir kraštovaizdis (oro, vandens kokybė, ekosistemos, gyvūnų ir augalų rūšys, gamtinės buveinės).

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitoje bus pateikiamas koncepcijos preliminarių sprendinių aplinkai poveikis Telšių miesto gyventojų socialinei aplinkai, jų užimtumui, gyvenamosios aplinkos kokybei, savivaldybės ekonominei aplinkai, valstybės bei savivaldybės biudžetams, ūkio ir jo komponentų procesų raidai, gamtinės aplinkos komponentų kokybei bei kultūros paveldui.

7. PRIEDAI

1 priedas. Saugomos ir Natūra 2000 teritorijos Telšių rajono savivaldybėje ir jų santykis su miesto teritorija

